

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvzemši ponedeljike in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četr leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četr leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejeman za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovoj hiši „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovoj hiši.

Potovanje ruskega carja.

Ob hudej suši je vsaka kapljica dežja zlata vredna in se ženej prirodi bolj prileže nego vsaka druga dobrota. Tako se tudi o političnej suši novinarska zavedavost slastno oklene vsake najmanjše novičice in jo naprav in narobe obrača, kakor židovski starinar staro suknjico, ki jo kupuje. Vselej v tem času, kadar pravi pravcati diplomatje stare grehe preganjajo po toplicah ali na kmetih muhe love, časnikarstvo na dan spravlja vprašanja, katerim dejanski ni nikacega povoda, n. pr. prijateljske zveze mej vsemi državami, kar jih je na tem božjem svetu. Za silo je vse dobro, da je le kaj! Kakšno veselje tedaj, če se res kaj zgodi, kaj izrednega, kaj nepričakovanega! Vsaj leto dni bodo dunajski novinarji hvaljeni russkemu carju za srečno misel, da je zapustil običajno si prestolnico in njeno obližje pa se podal na potovanje. Potovanje vladarjev sveta sicer nij nič nenavadnega o tem času, vsaj uže skoro nij doma ni kralja ni cesarja, toda glavna osoba je zdaj časnikarjem ruski car. Tudi naš presvitli cesar in gospodar potuje sem ter tja ali pa se pripravlja na katere potovanje, in dunajsko židovstvo bi pač rado spregovorilo o tem potovanju, ki mu nij po godu, samo da si ne upa izpovedati vsega kar mu sili v peró.

Zato pa se s tem večjim razkošjem nosi nad potovanjem ruskega državnega glavarja in ugiblje, kaj to pomeni. Ker se je car ustavil v staroslavnej Moskvi in nihče vedel nij, da pojde še dalje, so si vsevedoči trabauti šeste velesile zvito namižknili in so dejali,

aha, ruska prestolnica se bode iz nihilistov skega Peterburga preselila v Moskvo, v staro verno Moskvo, od nekdaj pravo prvo mesto velikega carstva. Drugi pa so še več vedeli in rekli, da je car šel v Moskvo sprijaznit — panslavizem in „staroversko“ rusko stranko! To je škoda, da je Moskva tako daleč pa da vrhu tega židom nič kaj ne diši tja hoditi. Kaj vse bi bil premeten špecijal-reporter lehko svetu razodel in kaj vse — zlagal se, pa na Russkem — tam zdaj nijsa šole za krivonose ljudi. Vsled tega zapadni svet tako malo zvē, kaj se je v Moskvi godilo, zadovoliti se mora s suhim poročilom, da je bil sprejem carja navdušen, entuzijastičen. Zato pa naj bi čitajoče občinstvo prebavilo tem več novinarskih kombinacij in konjektor. Nij se čuditi, da je zopet na dan prišlo obrabljeni strašilo panslavizma: Rusija in panslavizem, to sta si pri naših nevednih ali zlobnih novinarjih skoro sinonima! In z nova naštevajo vse grehe panslavizma, mej katerimi je jeden največih ta, da je zanetil — poslednjo turško-rusko vojno, ki je po zatrjevanji dunajskih šmokov jeden najgrajih madežev našega stoletja, ker je tako hudo puščala precartanej Turčiji, tistej Turčiji, od katere so se dali zasluziti tako lepi novci! Wanen kennt mer! Vse je gladko šlo izpod rok, pa je „panslavistična“ Rusija zmedla štreno. Dokler ima severni kolos posla sam s seboj in svojimi vražjimi nihilisti, je uže še ali če si zopet oprosti roki, silni roki, kaj bode potem? In baš tega se je batiti, da se Ruska umiri in upokoji po carjevem potovanju. Kadar bode znotraj vse upravljeni in urejeni, se bode pa Moskovit soper ozrl okolo sebe in — kdo vé, kaj mu pride na misli? Nemara

vzame židom zopet kak dober kos kruha! Hinc illae lacrimae!

Da, da, v jednej stvari se zlagamo z glasili gospodov „gründerjev“: potovanje ruskega carja utegne jako koristno biti zdanjim odnosnjem na Russkem. Po peklenkem rovarstvu nihilistov, mej katerimi so židje pravi kvas, je car nekako odtujen svojemu narodu, ljudstvo samo pa je zbegano, njegovo zaupanje v državni red je omajano, ker vidi, kakšne grozovitosti se godé, ne da bi gospodska hudo delničkom mogla prav do živega. Carjevo potovanje bode torej, kakor povsodi vladarjevo zahajanje mej državljan, ugodno vplivalo na ljudstvo, je pomirilo in potolažilo, mu vrnilo zavest sigurnosti. Carju samemu pa se bode tudi zverilo mračno čelo, ko se bode preverjal dan za dnevom, da zanj in za sveto Rusijo bijejo pravih Rusov verna srca. In to bode utrdilo zvezo mej carjem in njegovim narodom, blagodejno zvezo, ki je pogoj in poroštvo zdravega, plodunosnega razvoja mogočne Rusije, katerej mora vsak, kdor ne nosi liberalizma samo na jeziku, toplo želeti, da bi napredovala na potu splošnega izobraženja, splošne prosvete, ter se tako polagoma prerodila za pravo svobodo v ustavnej obliki.

Za uvedenje ustavnega življenja v Rusiji potezajo se na videz sicer tudi naši lažiliberalci: kako ozbiljno sta jim pa pri srci mir in sreča Rusije, to svedoči njihov strah pred dobrimi nasledki carjevega potovanja. Če jih je uže tako vznemiril pohod Moskve, kaj stoprav poreklo o najnovejših poročilih, da se je car s carsko obiteljo odpeljal v Nižnij Novgorod in da pojde še naprej, kam, to se ne vé!

Listek.

Iz Senja čez Kotor do Zagreba.

(Spisal Spectabilis.)

(Konec.)

Kaj je hotel storiti Židan? Prodal je medvede in zaklal je živali, kolikor je je bilo za zaklati, pa je odšel na mesto novega opredeljenja v Boko kotorsko.

V Kotoru je našel novi predstojnik Židan dva njemu podložna telegrafista in prezentiral se jima je kot bodoči šef. S početka mu se je zdelo dolgočasno na novej štaciji, in zato si je iznašel nekaj za kratek čas. Vsak telegrafski urad je namreč imel v inventarji revolver in sto patronov. V Kotoru, kjer je bil telegrafski urad nameščen v trdnjavi, se mu nij bilo treba bati razbojnikov, pa si je mislil Židan: čemu so mi ti patroni? Naredil si je tarčo, pa se je čez okno streljati učil. Toda patronov je bilo samo sto, in je te spustil čez

okno, si je izprosil tu pa tam mej vojniki smodnika ter je tako dolgo streljal v tarčo, dok se mu nij pokvaril revolver, potem pa nij več mogel streljati.

Ker mu je zopet dolgčas postal, si je nabavil tanega konja in rekel je svojemu podložnemu neko jutro: „Budem odhajal na par dnij v Turčijo, če bi kdo po meni vprašal, recite, da sem odhajal na sprehod.“

Odjaše Židan na svojem konjiči in ga nij nazaj ni prvi dan ni drugi dan, ni prvi teden ni drugi teden. Pride prvi dan meseca, a predstojnika nij nikjer, zginil je. Računi bi se bili imeli odpraviti inspektoratu v Zader, ali jih nij bilo iz Kotora. Pride depesa s poveljem, da se imajo računi precej predložiti in o tem teleografično izvestiti, ali nij bilo niti računo: niti telegrama, vse je bilo mrtvo v katarskem telegrafskem uradu. Čez dva dni pride vizitacija v Kotor.

„Kje je predstojnik?“
„Odhajal je na sprehod!“

Čaka vizitator jeden dan, gre spat, se zbudi drugi dan in gre zopet vizitirat. Predstojnika še nij pred poludnem, a popoludne prijaše naš Židan ves prašen in črn v lici na svojem konjiči v trdnjavo, skoči raz konja in napravi vizitatorju globok kompliment.

„Kje ste Vi bili?“
„Bil sem malo na sprehodu!“
„Ali Vaš sprehod je trajal tri tedne.“
„Ne bom lagal, gospod, ampak po resnici bom povedal vse. Bil sem prišel na Cetinje, potem pa sem krenil v Hercegovino, zatem v Albanijo do grške meje in sem prihajal kraj morske obale nazaj domov!“

Vizitator je debelo gledal in majal je z glavo, a rekel nij ničesa. Pregledajo inventar.

„Kje je revolver, kje so patroni?“
„Revolver je tú-le, a patrone sem porabil.“
„Kaj Vam je bilo treba toliko patronov, saj nij bilo vojske?“
„Moral sem se vežbati v streljanji, za-

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. avgusta.

Naš presvitli cesar podal se je včeraj (dne 2. t. m.) na potovanje v Tirole in Preddarsko in se vrne dne 16. t. m. zopet v Iskilo (Išl.) Listi priobčujejo natančen program tega potovanja.

Z veseljem moramo javljati, da se za češko vseučilišče dan za dnem imenujejo novi profesorji. Zdaj je zopet imenovan dozdanji privatni docent dr. Avgust Seydler rednim profesorjem matematične fizike s češkim učnim jezikom.

Znano je še vsakemu, kako so pošiljali ustavoverci v državnem zboru svoje najbolje vojake, cvet svojih govornikov v boj proti vladni. Kdo se ne spomina govorov Štissovič, polnih psovalk, da bi lehko kar cel besednjak z njimi napolnil. A vse je bilo zastonj — možje izbljevali so svoj srd, svoje sovraštvo, zmagali nijso, celo zmanjšati niso mogli vladne vrste za jednega moža. Zdaj skušajo nastopiti še drugo pot, v deželnih zborih, pravijo, da bodo ponovili napad, osobito pa v češkem deželnem zboru. Tu misljijo si dobiti zadostenja za pobitje v državnem zboru.

Gospoda liberalna zdaj uže sama spoznava svojo neumnost, zdaj uže najbolj liberalni listi pišejo, kako budalasto je bilo njih kričanje o zatiranji nemštva v Avstriji. Naj tu navedemo le „Morgenpost“; ona govori o cesarjevem potovanju v Tirole in pravi: „Tiroleci bodo spoznali, da nemštvo v Avstriji nikakor nij v nevarnosti, da je ta nevarnost le v domišljiji nekaterih pesimistov pognala korenine.“ Tako govori najbolj zagrizen ustavaški list. Torej vse je bilo le na to namerjeno, da bi ljudstvo naščevali, da bi ekscediralo in bi oni potem mogli iz teh ekscesov kovati političen kapital.

Znano je, kako so se zaganjali nemško-liberalni listi v dr. Herbstu, ker se nij hotel z njimi udeležavati kovanja lažij in poučnega rovanja, kakor otroci so mu žugali, da ga bodo vrgli na ulico raztrganega in pobitega. Na te besede je molčal Herbst, v nobednem listu se nij hotel zagovarjati; ali se mu je studilo tem pobelinskim rovarjem dajati račun o svojem delovanju, ali pa je spoznal, da so o njegovem delovanju soditi kompetentni le njegovi volilci. Odločil se je sklicati svoje volilce v Tešenu. Kdaj bode to zborovauje, se ne ve. Radovedni pa smemo biti na Herbstov govor. — Kakor poroča „Politik“, se je izrazil mej zadnjim zasedanjem državnega zebra Herbsta nasproti odličnemu vodji desnice zeló nepovolno o svoji stranki. Morda se nam na tem zborovanji odkrije vsa gnjiloba nemško-liberalne stranke.

O sodniškem jeziku v Bosni poroča „Obzor“: Sodnije se morajo v dopisih mej seboj kakor tudi v občevanju z bosensko-hercegovinskimi uradi posluževati nemškega je-

kaj bi mi sicer bil revolver, ako ne bi znal pogoditi“.

„Revolver je čisto pokvarjen in potrt?“

„O, to nič ne dé, bom ga poslal inšpektoratu v popravek, a po novih patronov sem uže pisal“.

„Oprostite, gospod predstojnik, da Vas vprašam, ste li Vi pri pravej pameti? V Turčijo oditi brez dopusta na tri tedne, revolver potreti, vse patrone potrošiti — — ?“

„Kaj bi sicer delal, ker je premalo posla?“

Zopet se je sestavil zapisnik, Židan ga je podpisal, a vizitator je odšel.

Čez nekoliko dni dobi Židan dekret, da ima oditi v Zagreb.

Juhuhu! je zavriskal naš Janez in poskočil je kvišku, ko je prečital dekret, v katerem je bilo zapisano, da je iz službenih ozirov premeščen v Zagreb in da mu je doznačeno 150 gld. za potovanje.

Precej se je odpravil, ker nij imel nič svojega razen tega, kar je na sebi nosil.

zika. V občevanji z avstrijsko-ogrskimi uradi se poslužujejo lehko nemškega, ogrskega ali deželnega jezika. Nobedna v teh jezicah pisana vloga se ne smo odbiti. S strankami mora sodnik v deželnem jeziku razpravljati, vendar se stranka lehko poslužuje drugega jezika, pri ustnej ali pismenej obravnavi in v tem jeziku se mora tudi vloga rešiti. V občevanji s Srbijo in Črno goro naj se sodnije poslužujejo deželnega jezika.

Vnanje države.

Poroča se, da Turčija zopet hoče nekoli zakasniti odstop turškega ozemlja Gr-kom. Izgovarja se, da je nemogoče bitro odpeljati težko vojno pripravo. Turčija pač zmirom najde izgovor, kadar treba izpeljati kako reformo ali izvršiti kak sklep.

V Franciji so tudi volitve na dnevni red, nič kot o volitvah se piše. Pri tem so vse oči obrnene na Gambetto. Ta bode šel v četrtek v Belleville in tam bodo govoril govor, kakor se poroča, pred svojimi volilci. Tu bodo razvil svoj program in govoril o stanji republike. Od tega govora bodo odvisne tudi kandidature njegovih priateljev: Gambetta baje ne bode sprejel kandidature v provinciji, marveč v Parizu in po njem se bodo ravnali tudi njegovih priateljev.

Preko Londona se poroča, da je policija pozvedela imena udeležencev pri zadnjem socijalno-demokratičnem kongresu; angleška vlada hoče baje sodniško postopati proti nekaterim tem udeležencem.

Zmaga nad Abdurrahmanov, od Angležev postavljenega vladarja v Afganistanu, daje angleškim listom povod za razne sodbe in obsodbe. Opozicijski listi dolžijo vladu, da nij umela svoje naloge v Afganistanu, vladni listi pa se obnašajo hladnokrvno in svetujejo naj bi se pripoznal zmagovalec.

V Nemčiji se valovi agitacije visoko dvigajo. Dne 30. m. m. potekla je doba državnega zebra, obrok novih volitev še nij določen, a vendar se povsod delajo velike priprave za volitve, stranke se ne strašijo nobenih žrtev. Nekateri listi hote vedeti, da so svarilna in pretilna pisma na Bismarcka in njihovo priobčenje le politična agitacija, da so jih pisali in priobčili le za to, da bi lagje proti Bismarku agitirali. Naj si bode uže tako ali tako, jasno pa se kaže, da politično obnebje v Nemčiji prav jasno.

Dopisi.

Iz Sežane 1. avgusta. [Izv. dopis.] (Sad dobre odgoje v šoli.) Pretekla leta togovalo mi je večkrat sreča, premišljevanje razkošje in surovost kmetskih otrok v Sežani. Odkar pa je dobila Sežana marljivi in neutrudljivi učiteljici gospodičino Kazafura in Pitamie, potem vrlega učitelja gosp. Kantela, prebilila je zora, prosvetlili so solnca traci

Plačal je vožnjo na parobrodu, pa ne do Trsta, ampak le do Dubrovnika. V Dubrovniku izstopi in gre iskat dobre oštarije. Našel jo je in tako se mu je dopalo v Dubrovniku, da je ostal mesec dni, t. j. dok nij zapravil svojih 150 gld. do zadnjih dveh gol-dinarjev. Ko je do tega prišlo, se je vlegel v posteljo in pozval je k sebi doktorja medicine. Prosil je doktorja, naj mu izda svedočbo, da je bil bolan, da ga grize nekaj v trebuhi.

Doktor, ki nij videl, kako stoji stvar v trebuhi, mu je radovoljno izdal svedočbo za dva goldinarja.

S to svedočbo doktorsko gre Židan k telegrafu in javi inspektoratu, da je bolan ležal v Dubrovniku mesec dni, in da treba še 100 gl. predujma za potovanje do Zagreba.

Nij dolgo čakal, še tist dan dobi nakaznih 100 gld. s tem, da ima brez odloka oditi v Zagreb.

Odpelja se po parobrodu iz Dubrovnika, ali v Šibeniku zopet izstopi in ponavlja živ-

mlada srca. Idi po cesti, zajdi v cerkev ali pa polje: razveselilo te bode lepo obnašanje in uljudnost teh otrok. Poslušaj razgovore v lepej čistej naščini, razveselilo te bode. Pa tudi te vsak otrok lepo in ponižno pozdravlja.

Ne morem tedaj od manje kakor da očitno pohvalim take odgojitelje, zagotavljajoč, da je mojega prepričanja vsak Sežanec. a.

Iz Trsta 31. julija. [Izviren dopis.] („Narodni“ rovarji.) Dopis iz Trsta v „Slovenskem Narodu“ od 22. t. m. pojasnil je nekaj razmere o rogoviljenji neke stranke, katere se mora pošten narodnjak sramovati. Omenil je dopisnik tudi kmetsko čitalnico v Rojanu in prerovalo je propad vsled one stranke, katerej nij bil na mislih dosezati namen, kakor društvena pravila predpisujejo; ta stranka je le gojila sebične interese, škodljive narodu in nečastne tržaškim Slovencem. Žalibog, da se je prorokovanje le prekmalu uresničilo in grenko iznenadilo vsacega narodnjaka. Rojanska čitalnica praznovala je 17. t. m. slovesno svojo trinajstletnico, a teden pozneje zapel jej je mrtvaški zvon, katerega tožni glas nam še zdaj po ušesih šumi. Predsednik Peršič s svojim odborom razdrožili so jo, ter prodali mej seboj vse premoženje skoro zastonj. Gorje društvu, katero vodi tak odbor; zakopava se po nepotrebem v dolgove. Rojanske čitalnice odbornike sta le strankarstvo in sebičnost vodili, narodne koristi in časti niso poznali. Nij se čuditi, da je bivši predsednik Peršič uže tretjo čitalnico poslal v večnost. V Boljunci poleg Trsta odprla se je pred 10 leti z veliko slavnostjo čitalnica, v letu dnij šla je spat. V Rocolji v tržaški okolici odprla se je jednak in ko je njega za predsednika izvolila, umrla je i ta trdnjavica, v nedeljo pa rojanska, pri katere trinajstletnici pred tednom dnij je ravno ta predsednik bombastično o slogi in vzajemnosti govoril. Da tak človek pride na predsedniški stol, to je žalostno in daje spričevalo duševne ubožnosti onim, ki so ga kedaj volili. Vidi se sama hudobija te stranke, ki je uže nekaj let kraljevala v rojanski čitalnici, se družila z elementi renegatstva in lahonstva ter zapirala pot narodnjakom, ki si uže niso v čast šteli, biti udi društva pod tacim vodstvom. Kdo je pregnal okoličane iz kmetske rojanske čitalnice uže v prvih letih, kot ravno izrodki te stranke, ki so takrat še majhni bili, pa so uže v kali zaduševali kmetskega življa razvoj v tej čitalnici. Uže takrat so se gospodčine, zdaj gospé hudovali, da ne gredó pri zabavah

ljenje, kakor se ga je bil navadil v Dubrovniku.

— Ko je drugih mesec dnij preživel v Šibeniku, gre zopet z lečnikovo svedočbo k telegrafu in brzjavci, kaj se mu je zgodilo in da treba še 100 gld., če hoče priti do Zagreba.

Pride doznaka za novih 100 gld. ali vjedno mu predstojnik urada v Šibeniku pové, da dobi še le na parobrodu denarje in da mu bo on sam kupil karto do Trsta.

Odpelje se Židan proti Zadru in ko dospè do Zadra, prosi kapetana, naj mu potrdi na biljeti, da je izstopil iz parobroda, ker je tako bolan, da se ne more naprej voziti. Kapetan mu storí to in Židan ostane v Zadru.

Lepo je bilo v Zadru živeti, lepše nego v Kotoru, samo se je moral skrivati pred inspektorjem; ko mu je zmanjkalo denarjev, se je predstavil sam inspektorju.

„Za Božjo voljo, kaj delate Vi tukaj? Kaj Vas je prineslo semkaj, mislil sem Vas uže davno v Zagrebu!“

„Prosim ponižno, gospod inspektor, bil

plesat sè „ščavi“; to je bil prvi udarec pred desetimi leti, ki se je deloma nekoliko po-pravil, pa na zadnje so te gospice vladale, uplivale na svoje soproge, laščina jim je bila medium, pri igrah laška kritika in gorjé, katerega so one na jezik dobile: ali je podlegel, ali pa se umaknil. Predsednik, kateri se je vselej rad pobahal, da je Hrvat in Slovan, je vse to odobraval, vsaj nij imel moči, da bi se bil vstavil, bil je igrača sebičnežem, on je kriv vsega. Končno se je še zvezal z nasprotniki delavskega podpornega društva, meneč, da mu bodo pomagali, vsi vkupe proti delavskemu društvu delali in je ugonobili. Pa slepec slepca le v jamo zapelje in tako je tudi tukaj. Govori se celo, da so čitalnico le zato razdržili, da bodo v mestu nasprotno društvo laže ustavili, kar je pač mogoče, če bo pa živel takoj društvo, to je drugo vprašanje. Narava sama je kačo tako ustvarila, da se plazi potleh in zavratno piči človeka. Podati hočemo o tej stranki še posebne slike občinstvu, da bode poznalo imena grobokopov narodnega razvoja na Tržaškem.

—a—

Domače stvari.

— (Slovenski učni jezik na ljubljanskem učiteljišči.) Ker se še vedno govori in piše, da so národní profesorji in učitelji na ljubljanskem učiteljskem izobraževališči uzrok temu, kar se po javnih časopisih piše o vpeljavi slovenskega učnega jezika po-ministerskem odloku od 1. aprila, tedaj bi bilo dobro, da bi se imena tistih gg. národnih profesorjev in učiteljev javno obznanila, kateri so zgoraj omenjenemu ministrskemu odloku bodo si kakor koli ugovarjali. Mi smo namreč dočelo zvedeli, da od národnih profesorjev in učiteljev, razen tistega, ki podučuje matematiko, nobeden niti z najmanjšo besedico nij ugovarjal proti temu. Kdo so tedaj ti národní profesorji in učitelji!? Ali se znabiti oni, ki so kaj tacega zahtevali, prištevajo k národnim profesorjem? Odklej so profesorji à la Linhart, Sima e tutti quanti, ki pri vsakej priložnosti nasprotujejo slovenščini, postali národní? Prosim, povejte odklej!?

— (Logaška svečanost.) Od vseh krajev nam prihajajo vesti, da bo ta svečanost velikanska in da se je bode udeležil slovenski svet iz vseh pokrajin.

— (Dež) je včeraj popoludne po silnem viharju spet precej pomočil in ohladil. Mej

sem zopet bolan, denarjev mi je zmanjkalo, nij-mam krajcarja v žepu, ne morem v Zagreb.“

Inspektor veruje Židanu, ki je zopet imel novo doktorsko svedočbo v žepu za 2 gld. in brzojavi na Dunaj nesrečo, ki je zopet zadela Židana, prosi še za 100 gld. predujma in ko pride doznaka, ga spremi sam inspektor do parobroda.

V Trst je prišel parobrod, ki je vozil Židan ob petih zjutraj, na molu st. Carlo izstopi Židan, ali ga uže trije telegrafski kolegi sprejmejo jako prijazno in tudi dva podvornika sta bila pripravljena, da mu nosita kofre, nego nij jima bilo treba nositi.

Židan je bil vesel, da je tako hitro našel poznanstvo, in vprašal je, katera gostilna bi bila najboljša v Trstu. Ali trije prijatelji so mu povedali, da imajo nalog z Dunaja, da ga spremijo iz parobroda do železnice. In res so ga spremjali trije telegrafisti na kolodvor in tam so stali in čakali vsi trije tako dolgo, dok je konduktér zaklenil vrata na vagonu in je hlapon odzvižgal napram Nabrežini.

nevihto je trešilo v jednega srednjih strelovodov na ljubljanskem gradu.

— (Duhovenske spremembe v ljubljanskej škofiji.) G. Andrej Šime-nec je dobil faro pri Št. Juriji poleg Šmarije.

— (Izpraznene službe.) Pri okrožnej sodnji v Rudolfovem je izprazneno mesto deželne sodnije svetnika s plačo VII. reda; pri okrajnej sodnji v Mokronogu pa mesto sodniškega pristava s plačo IX. reda. Prošnje naj se vlože vsaj do 14. t. m. pri predsedstvu okrožne sodnije v Rudolfovem.

— (Vojništvo.) Velikega kneza Mi-hajla polk štev. 26 je zdaj ves v Ljubljani, ker sta se tukaj nameščenemu bataljonu za mesec avgust pridružila tudi bataljona, katera sta bila v Mariboru in v Kamniku. Meseca septembra pa pojdejo vsi vojaci na Gorenjsko k skupnim vajam.

— („Ljubljanskega Zvona“) zvezek 8. ima naslednjo vsebino: Mález: Težka obramba, pesen. — Jos. Jurčič in Janko Kersnik: Rokovnjači, historičen roman (Dalje).

— J. Trdina: Verske bajke na Dolenjskem (Dalje). — J. Jesenko: Zemeljski potresi (Dalje). — Krilán: Zakaj nij mogla šivati, pesen. — Iv. Resman: Lahko noč, pesen.

— Dr. J. Mencinger: Mešana gospôda (Dalje).

— Lovro Žvab: Ivan Ž. V. Popovič (Dalje).

— Fr. Levstik: Zgodovina slovenskega slovstva (Dalje). — Slovenski glasnik.

Razne vesti.

* (Žene na trgu.) Neki Samuel Klein prodal je pred kratkim v Velikem Varadinu 18 letno Marijo Bogdan iz Karlsburga za 190 gl. Policia je zaprla Kleina. „Pester Journal“ pri-poveda, da je v južnej Magjarskej trgovina z ženami v najlepšem cvet. Res „extra Hungariam non est vita, et si est vita, non est ita“. Blažena Ogrska!

* (Koliko Bismark tehta.) Železni kancelar postavl se je nedavno na tehnico v Kisingu. Pokazala je nepristranska tehnica, da nemški mož tehta $202\frac{1}{2}$ funta. Res prav že-lezna teža.

* (Tatinski gavrán (krokar.) Vsa-kemu je znano, da gavranji ljubijo svetle reči in da se je uže večkrat pripetilo, da so kaj ukrali in odnesli daleč proč ne meneč se za mnenje lastnikovo. To resnico moral je te dni spoznati v Tirolah v Erlu nastavljeni žandarm. V sosednjej vasi imeli so otroci gavranja, ki je bil zelo udomačen, neplašljiv. Večkrat je prišel v gostilno obiskat goste in pobiral z miz drobtine kruhove. Pred kratkim prišel je žandarm v to gostilno kjer je bilo več gostov

V Ljubljani bi bil kaj rad izstopil Židan še za jeden mesec in za 100 gld., pa se je bal zopetne eskorte in bal se je tudi, da mu bi utegnilo škoditi, ako bi zopet obolel, pa se je kar naprej odpeljal do Zidanega mostu in od tod v Zagreb jeseni leta 1862, ker se je bila ravno tist čas odprla proga do Siska.

Ko bi bil preje prišel iz Dalmacije Židan, ne bi se bil mogel po železnici od Zidanega mosta do Zagreba voziti, tako se je pa vozil.

Ko je prišel v Zagreb težko pričakovani Židan, kjer so ga novi tovariši radostno sprejeli, je napravil svoj potni račun ali pastikal-ler in dobil je še nekaj denarjev v ime dijet za 4 mesece in v ime potnih stroškov, a po-tem, ko se mu je uže bil izplačal njegov račun, je pobral vse doktorske svedočbe iz Dal-macije in jih je poslal inspektorstvu tu je do-bil še 100 gld. podpore, ker je bil tako hudo bolan na potovanji, da je četiri mesece časa potreboval iz Boke koterske čez Dubovnik, Šibenik in Zader do Zagreba.

in videl je tega udomačenega gavranja. Beseda besedo da, jeli so gosti govoriti mej seboj o lastnosti gavranov, da ljubijo svetle reči. Žandarm poskusiti je hotel gavranja. Snel je zlat drag prstan, del ga na mizo. Misli si je, če bi ga hotel vzeti gavran, posegel bom po njem. Kmalu priskače blizu gavran, pogleda prstan in ej, pogradi ga, odleti skozi odprta vrata, skozi vas in dalje dalje... Žandarm pa je milo gledal za njim. Čez nekaj časa prišel je gavran nazaj, a prstana nij prinesel. Tako se je prepričal žandarm o ljubezni gavranovej do svetih reči.

Postanica.

Čast mi je objaviti, da sam odlučio izdati o svom trošku knjigu:

„Poviest Bosne od najstarijih vremena do pada Jajca g. 1528“.

Več više godina radim na tom djelu, te sam i u ljetnom polječu g. 1880. na sveučilištu o povesti Bosne predavao; nu ipak sam se žacao djelo izdati, jer sam svedjer očekivao novu gradju, osobito iz same Bosne. Pošto sam se medjutim uvjero, da u Bosni samoj neima mnogo nova gradiva za stariju dobo; pošto nadalje znadem, da će još dugo vremena proći, dok ugleda svjetlo gradja dubrovačkih i inih arkiva; to sem spremjan sada izdati poviest Bosne po spomenicih do sele odkritih i štampanih.

Djelo moje o povesti Bosne (i Hercegovine) osnovano je na najnovijih resultatih, pošto sam savjestno upotrijebio sve spomenike i svu literaturu; a pisano je slogom takovim, da će ga razumjeti i onaj, koji umije tek čitati. Oso-bito će ta knjiga vrediti onim, koji imadu moj zemljopis Bosne, izdan pred tri godine Maticom hrvatskom.

Poviest Bosne obsizat će 10—15 štampa-nih araka, a stajat će prema tomu 1 for. do 1 for. 50 novč. austr. vried. Knjigā bit će štampano samo toliko, koliko mi se prijavi predbrojnici. Izratiće najdulje do 1. okto-bra o. g.

Tkogod dakle želi imati ovu knjigu, neka svoje ime i prebivalište (zajedno sa brojem primjeraka) ubliježi na upisnom arku*) i neka mi ga vrati najdulje do 15. avgusta o. g. Komu se toga neće, neka mi se posebnom dopisnicom najavi.

Svaki predbrojnik bez iznimke dobit će naručene knjige dne 1. oktobra uz poštarsko pouzeće. Za veća mjesta poslat će se knjige za više predbrojnika onomu, kojemu ili predbrojnici sami to povjere ili koji će taj teret na moju molbu preuzeti.

U Zagrebu, 20. srpnja 1881.

Vjekoslav Klaić,
kr. profesor, Nikolićeva ulica br. 14.

Postane.

Te dni, ko solnce tako neusmiljeno pripeka, se ni čuditi, da so se nekatere razgretre muhe v moje imé zaprašile! Dva gospoda — jeden v „Slov. Nár.“ (157. št. dop. z Dunaja), drugi v „Slovenci“ (76. št. dop. z Dunaja) — drgneta se ob-me, a vrhu tega poskuša z meno svojo srečo še „Slovenije“ slavní odbor s poslanim“ v „Sl. N. 156. številki. Takó da bi se človek temu svojemu „teatralnemu efektu“ čudil in smijal, ko bi ga ne pekla neljuba zavest, kaj vse da se dandanes pošilja v slovensko javnost in pa v kakšnej podobi! In da mi je uprav s tacimi nesla-nimi napadi opraviti in sebi čas, rojakom pa prostor kratiši — to mi je pisočemu te vrste, jedino in nad vse žal!

Cestiti „Sl. N.“ čitateiji se morda še spominajo moje in mojih somišljenikov izjave v „Sl. N.“ 150 št., da preněhamo biti udje „Slovenije“, ker je njen zbor brez debate zavrgel mojo resolucijo (resolucija ta per-horescira dopis v „Sl. N.“ 142 št., katerega odbor „slov. lit. društva“ razgrinja te dni v vsej njegovej nesmi-selnosti in neopravilenosti in takó pokazal čudna na-čela in čudne težnje v „Sloveniji“. To je patudi vse! Ali ljudje, ki govorè samó zatò, da sploh govoré in ki pišejo samó zatò, da sploh pišejo, ti ljudje so si naredili iz navedénega strašilo (strašno po okornem in zlovoljnem deli!), da udrihajo pogumno po njem! In takó sem bil sè svojimi somišljeniki zavratno popaden, pred vsem v onih dveh dopisi. Kedor me ne pozná, kako podobo si mora o meni posneti! Dopisnik v „Narodu“ gre kot usmiljeni evangeljski farizej mimo mojega „strtega imena“, a dopisnik v „Slovenci“ me kratko malo zove „slovenskega Mefista“! Da bi v oči tacim zabavljicam samega sebe zagovarjal, ne! In če bi tudi to bilo skromno in sicer kacega poména, s

*) Vpisna pola za naročnike se nahaja v društ-venih prostorih ljubljanske čitalnice. Uredn.

tačimi nasprotniki boriti se in zmagati jih, to ni častno! Naj si je dopis z Dunaja v „Slov. Nar.“ pretiran, dopis v „Slovenči“, ta kipi od samih laži, ki so pa pregrnene s „preotljénim pláščem“ take hinavsko svetosti, da se uže vsacemu resnicoljubnemu opazovalcu, kamo-li bivšemu velikošolcu, studi, kaj tacega brati! Zato pa iz prevlečega spoštovanja do občinstva ne pipo-ročam, naj bi zopet tisto prebrali in potem sodili — zato se pa tudi branil ne bom, naj se v tacih dopisih moja osoba obklada s kakeršnimi koli priimki! Ali dati mi je „satisfakcijo“ onim gg. velikošolcem, s katerimi se je te dni grdo in krično ravnalo po listih, katerih bi pa bilo škoda, da se dadé bégati po tacem postopanju. V „Slovenči“ se namreč blagruje „Slovenija“ češ, z izstopivšimi gospodi, mojimi somišljeniki, odstranila se je iz „Slovenije“ — „črna píka!“ Meni manjka besed, ki bi zaznamovale tako sodbo, ki more izvirati le iz gole zlovlovnosti in prirojene podlosti! Kamo vender zabrede naše časopisje, če se bo takó nepremišljeno, takó nesramno grdilo? Ne zamerite mi, gg. kolégi, ali jaz si ne morem kaj, da bi ne zavrnil tacega ostudnega, našej stvari samó kvarnega postopanja. Zato pa naj povem, da iz sedmicerice izstopivših gospodov, mojih somišljenikov, jih je nekaj (po sodbi mož!) uže na lepem glasi v slovstvu, a drugim se mora hvalno priznavati njihovo imé v spolovanji domovinskih dolžnostij! In naj se ti gospodje še tako natolecujemo, vsikdar bodem jaz zaostavljal svojo dosle neomadežavanjo čast v to, da sè svojim mnejem stati na strani take majnšine, se mi ne zdi — nečastno!

Mislili smo in čakali smo, da „Slovenije“ odbor stori svojo dolžnost, in da zavrne lažnjivost in hinavščino „Slovenčevega“ dopisa! Ali „Slovenije“ sedanji odbor, ki sicer tako rad „popravlja“ in ki si usoja te kompetence, tist odbor do dene ni spregovoril besede v lice onemu dopisu! In bilo bi zastonj čakati še dalje vsaj tist odbor, ki je prilezel s „poslanim“ v „Sl. N.“ 156. št. na solnce, ne more biti toli „nadepoln“, da se potegne za resnico in slovenskih velikošolcev čast. („Slovenija“ ne more nič za to, da njen odbor „rectius“ njegov načelnik o belem dnevi take kozelce preobrača!) Da tisto „poslano!“ Kakó nedolžno je pogledalo na dan! Kakor pomladanski črv, ki se zleže, pa ne vé zakaj in kako — samó da „poslane“ ni porodil instinkt, nego tisto pol načela: „odgovoriti se mora!“ In dela se, kakor da bi hotelo nekaj zagovarjati, cesar nihče napadal ni! Mi smo javno izrekli, da prenehamo biti udje, ker se je moja resolucija brez debate zavrgla in se tako kažejo nevšečna nam načela v „Sloveniji“. Odbor pa „dokazuje“ v „poslanem“, da se je o mojej resoluciji debatiralo! Sedaj pa naj ne žalim sl. občinstva s prošnjo, da morda samo pogleda v tisto „poslano“ in se blagovoljno prepriča, kaj da imenuje „Sl.“ odbor „debato“. Jaz stavim resolucijo. G. predsednik odgovarja, da tak predlog sploh nič več na mestu, češ, zbor je uže odločil o stvari. Jaz povdarnjam, da ta predlog je samostojen in zahtevam, da se odpire debata. G. predsednik se udá. — Pausa. — Oglasi se gost (nota bene!) g. prof. K. (ne H., kakor stoji napačno v „poslanem“) in govori obširno, „da je celi preprič brez smisla“ (to naj obveljá!), „on je čital dopis ali (čuje laž!) ne nahaja v njem nič posebnega.“ Vedite, da takó se zapisniki pačijo! G. prof. K. je dejal, da oni dopis (v 142. št. Sl. N.) nima ni pojma ni pomena, da kdor razmère pozna, vě, da obé društvi sta potrebni in da „Slovenija“ bodi zabavno društvo! (To so govornikovi stavki, ki sem si jih zapisal!) Na-to je spregovoril g. Z., a zavračal jedino predgovornikovo trditev: „Slov.“ bodi zabavno društvo, a resolucije moje smisla se niž v ničemer dotikal. Sprejme se potem „konec debate“. Dovoli se beseda še meni: ali uprav, ko hočem pričeti z utemeljevanjem svoje resolucije, zavihi predsednik nad mánjo svoj bič: „konec debate!“ Vender pa me koj potem pusti zopet k besedi. Ali uže koncem prvega mi stavka, opomni g. O., „da je bil njegov predlog „konec debate“ sprejet. Takó je bilo konec nečesa, kar se niti pričelo ni! Kdo je govoril stvarno o mojej resoluciji (Jedini u d. „Sl.“, ki je tedaj govoril (g. Z.) zavračal je le gosta (n. bene!) g. prof. K. omenjeno trditev. Takó govorji „zapisnik“ sam, da je resolucija moja „brez debate“ pala! In gospodje „Slov.“ odborniki se pri tem lehko nekaj lepega naučé, da namreč niž težjega, nego slabo stvar dobro zagovarjati! In če bi vi, gospodje odborniki poskušali utemeljevati „nagajivost“ (kaj tacega bi bilo vender treba malo dokazati!), ki jo meni očitate, potem zelo dvomim, da bi vam to kaj bolje po sreči šlo! To ne veljá, da se vrže prazna fraza: „niž jim bila draga svetost večera“. V čem pa smo se pregrešili? S tem, da se je stavila resolucija? Po tem tacem je ubogo malo „sveto“ mislil o večeru sam slavní odbor, ki je postavljal na dnevni red tudi „interpelacije“ pa slučajne predloge. Pa ne da bi bila resolucija sama na sebi pregrešna ali pa stvar taká, da ne bila vredna meritiorične razprave tudi v svečanej seji? Tega vsaj nihče trdil ne bo! Da pa moji predlogi niso našli drugačnih ugovorov, ko: „svet večer! — gostje, gostje!“, da se je dalje vse „von haus aus“ zavrglo, kar je prišlo z naše strani, da je bil sosebno predsednik toli razjarjen itd. itd.: temu nijssem ni jaz kriv ni moji tedaj navzočni somišljeniki, najmenj pa moji predlogi! In uprav zategadelj, ker se je tist večer tako malo resnobe kazalo, zato smo izstopili! Razviali so se tedaj čudni nazori! In naj nam „Slovenije“ slavní odbor še tako razklađa naloge in načela „Slovenije“ (ki jih pa sami dobro poznamo in, da jih tudi u memo, menim, da smo pokazali uže z dejanji!) naj še tako sebe in druge slepi, češ, vse je popolno, vse izvrstno, povem vam, da vti ti nameni in vsa ta načela ostanejo mrtve črke (če tudi so tako lepo nárazeni tiskane, kakor v onem „poslanem“!) in same licemerske besede, dokler se bode tako ravnalo!

S tem pa se poslavljam od vas, gg. odborniki, s primernim spoštovanjem! Zakaj težko, da bi se še z vami razgovarjal, kolikor dolgo vam na čelu stoji zdanji gospod prvošednik.

V Borovnici, v 27. dan julija 1881.

Danilo Majarón,
jurist.

Dunajska borza 2. avgusta (Izvirno telegrafovno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77	gld.	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	"	65	"
Zlata renta	94	"	15	"
1860 drž. posojilo	132	"	"	"
Akcije narodne banke	833	"	"	"
Kreditne akcije	367	"	80	"
London	117	"	35	"
Srebro	9	"	"	"
Napol.	5	"	53	"
C. kr. cekini	57	"	35	"
Državne marke				

J. Gontinijeva knjigarna v Ljubljani

priporoča (435—2)

Deželni zakoni od let 1852—1879	vezani	gld.	1.60
Občinski red za vojvodino Kranjsko	"	—	60
Stavbeni	"	—	30
Nauk slovenskim županom	"	—	1.
Pajk J.: Izbrane narodne srbske pesni	"	—	40
Jesenko: Občna zgodovina, III. del	"	—	80
Album, 12 fotografij Ljubljane	"	—	80
Zadnja tri dela so nova.			

Nova knjiga je prišla ravokar na svitlo z imenom

„Lurška Mati Božja“,

po francoskem poslovenil č. g. Franjo Marešič, duhovni pomočnik v Št. Vidu nad Ljubljano. Veljajo mehko vezane 1 gld., v pol platnu 1 gld. 20 kr. in v pol usnji 1 gld. 25 kr. Po pošti 10 kr. več. Kdor vzame 10 iztisov, dobi jih franko. Prodaja jih prelatelj in (433)

Katoliška bukvarna.

2000 gld.

lehko na leto zaslужijo **gostilničarji in kupčevalci**. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštnem podvzetju: **F. Schlosser, Trst.** (419—9)

31. julija: Fran Grlič p. Grlič, c. kr. nadčasnik, Konjiške ulice št. 2, za spravljenem drobni-
nik, 53 let, Konjiške ulice št. 2, za spravljenem drobni-
— Miha Rožič, gostac, 70 let, Kravja dolina št. 11,
za starostjo. — Egidij Prusnik, delavec, 33 let, Flo-
rijske ulice št. 18, za jetiko.

V deželnej bolnici:
30. julija: Marija Tomažič, gostija, 72 let, za vnetico pluč. — Jakob Brne, delavec, 31 let, za plučno tuberkulozo.

31. julija: Bernard Jeraš, žebjar, 39 let, za slavostjo.
Postojne. — Pri Malici: Bussman, Bode, Löwensohn z Čneček iz Gorice. — Kegel iz Pešte. — Stern iz Zagreba. — Donal iz Trsta.

30. julija: Meta Urbanec, delavčica udova, 50^{1/2} leta, Gradaščne ulice št. 12, za mrtvdom.

Umrl so v Ljubljani:

Na Dunaju, 18. oktobra 1880.

Dr. Sprangerjeve kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet, pomagajo tako, če ima človek krč v želodeci, migréno, feber, ščipanje po trebuhi, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v prih, mästno zgago. Telo se hitro scisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kislino. Davci in tifusu vzaimejo vso zlobnost in vročino, če se zavživajo po žilicke vsako uro, ter varujejo načeljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusit z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar g. **J. Svoboda** v Ljubljani, à flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—23)

Agenti.

Stara, zelo dobro renomirana banka nastavlja za vse večje kraje solidne, delavne agente, da prodaje **državne in privatne srečke** proti mesečnej delnej vplivitvi po novem zakonu. Ta posel daje agentom pri le nekoj delavnosti primerne dohodke. Oferti naj se pošiljajo: (433—1)

Bank- und Wechselgeschäft der Administration des „Telegraf“ in Prag.

Cené ure!

Po poštnem povzetji pošiljam in če poslatev **ni povoljna, dam denar nazaj**. Vsako naročilo je torej neriskirano.

1 cylinder-uro od srebrnega nikla z verižico; prej gld. 12 — zdaj **gld. 5.25**.

1 anore-uro od srebrnega nikla z verižico; prej gld. 10 — **gld. 7.25**.

1 srebrno patent-anore-uro prej gld. 25 — zdaj **gld. 11.25**.

1 srebrno remontoir-uro-Washington z verižico; prej gld. 30 — zdaj **gld. 15**.

Zlate ure za gospe; prej gld. 40 — zdaj **gld. 20**.

Zlate remontoirs; prej gld. 100 — zdaj **gld. 40**.

Jamči se za 5 let.

Ph. Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstrasse gegenüber der Wollzeile, Wien (429—2)

Lekarja Nussbaumer-ja zdravstvena vina.

Svarilo: Ker se večkrat poskuša, moj preparat z drugimi popularem nevplivnimi, da večkrat celo škodljivimi mešanicami nadomestiti, opozorujem p. n. kupovalec, naj pazno in odločno **J. Nussbaumer-jevo kina-železno- in kina-malaga-vino** zahtevajo.

Kina-železno-malaga-vino

je jedin popolnem zanesljiv in neškodljiv na zobe vplivajoč dober pripromoček za **napravljanje in čiščenje krvi**, za hitro odpravo **bledice** in za odpravo **pomanjkljaka krvi**, proti boleznim v **želodeci, migreni, podgomu, skrofuloznosti**, proti boleznim v **jabolku, goltanci** in na **plučah**.

Kina-malaga-vino,

posebno krepilen pomoček za slabotne **otroke** in **ženske** po prestanih težkih boleznih, osobito po otročej postelji.

Spričevala: V raznih slučajih rhabitise, skrofuloze, anemije rabil sem **kina-železno-malaga-vino** od g. lekarja **J. Nussbaumer-ja**; uspeh je bil zelo ugoden in jaz morem to vino zaradi **lehke prebavljivosti, okusnosti** in **izvrstnega učinka** najtopleje priporočati.

Na Dunaju, v decembri 1880.

Dr. Fürth,

c. kr. vseučiliščni docent, predstojnik odd. obč. poliklinike.

Potrjujem, da sem v **kina-železno-malaga-vinu** lekarja g. **J. Nussbaumer-ja** v Celovci dobil izvrstno in **lehko prebavljivo** zdravilo, katero smem vrlo priporočati.

Linc na D., 1880.

Prof. dr. **J. B. Thaler** s. r.